

DEN DAŇOVÉ SVOBODY 2022

Tisková konference

17. června 2022

Praha

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Central Europe and the Baltic States

CO JE DEN DAŇOVÉ SVOBODY?

Den daňové svobody (DDS) představuje pomyslnou hranici dělící kalendářní rok do dvou období:

- **daňové nesvobody** – od počátku roku do okamžiku, kdy se vytvoří HDP nezbytný na pokrytí výdajů státu a veřejných institucí. Veřejné statky a provoz státu nejsou „zdarma“, platíme je všichni prostřednictvím daní a odvodů do veřejných rozpočtů.
- **daňové svobody** – začíná právě Dnem daňové svobody, v němž vyděláváme sami pro sebe a o vydělaných penězích rozhodujeme dle vlastního uvážení.

PROČ SI PŘIPOMÍNÁME DDS?

Tradice: Den daňové svobody vyhlašuje **Liberální institut** od roku **2000**.

Jednoduchost: Zjišťování informací o neznámých záležitostech vyžaduje vysoké náklady, proto se racionálně jednající jedinec rozhodne informace nezjišťovat. Problémem je, že lidé činí rozhodnutí ovlivňující ostatní i bez adekvátních informací. DDS představuje **syntetickou informaci o daňové zátěži!**

Cílem DDS je upozornit nejen daňové poplatníky, že ve společnosti neexistuje „*oběd zdarma*“, přestože se to mnohým může zdát.

DAŇOVÁ SVOBODA V ČESKÉ REPUBLICE

Prací a podnikáním pro potřebu veřejných výdajů letos strávíme rekordních **167 dní**, tj. **o 8 dní méně** než loni, ale **o 20 dní více** než před pandemií.

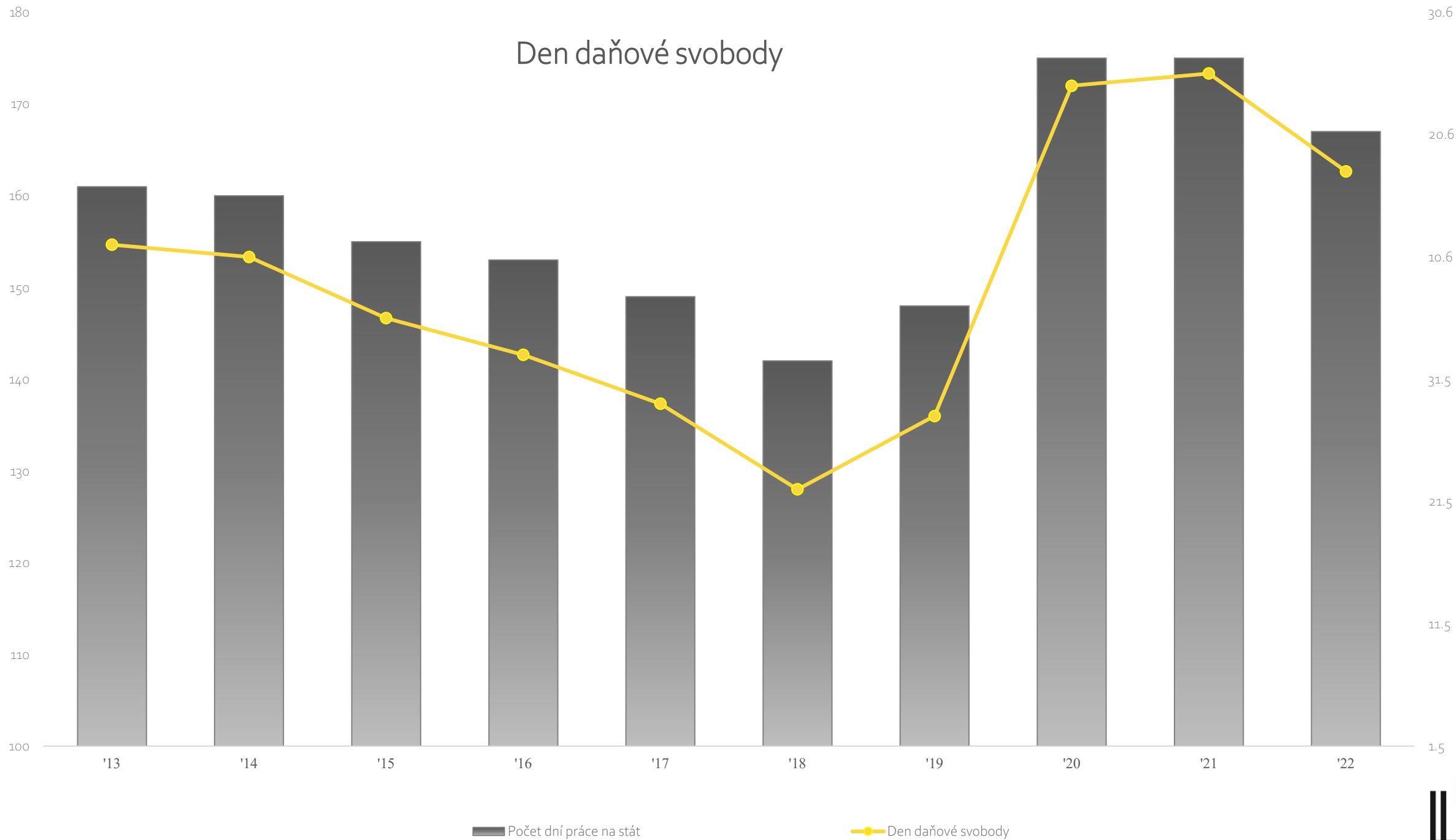
Stanovení Dne daňové svobody je dáno konečným poměrem zlomku veřejných výdajů (v čitateli zlomku) a hrubého domácího produktu (ve jmenovateli zlomku).

$$\text{Den daňové svobody} = \frac{\text{Veřejné výdaje}}{\text{Hrubý domácí produkt}}$$

- Posuny DDS k počátku kalendářního roku jsou vyvolány změnami v čitateli (snižování veřejných výdajů) nebo ve jmenovateli (růst HDP).
- Odpovědná vláda by neměla spoléhat na zlepšení prostřednictvím zvětšení jmenovatele (HDP), neboť vlády mají omezené možnosti jak jej oproti čitateli (výše veřejných výdajů) usměrňovat.

Den daňové svobody

Rok	Den daňové svobody	Počet dní práce na stát
2000	6. 6.	157
2001	7. 6.	157
2002	11. 6.	161
2003	12. 6.	162
2004	15. 6.	166
2005	14. 6.	164
2006	14. 6.	164
2007	11. 6.	161
2008	7. 6.	158
2009	13. 6.	163
2010	18. 6.	168
2011	15. 6.	165
2012	9. 6.	160
2013	11. 6.	161
2014	10. 6.	160
2015	5. 6.	155
2016	2. 6.	153
2017	29. 5.	149
2018	22. 5.	142
2019	28. 5.	148

Rok	Den daňové svobody	Počet dní práce na stát
2020	24. 6.	175
2021	25. 6.	175
2022	17. 6.	167

POUČENÍ Z PANDEMIE

- Den daňové svobody se vrací k začátku roku
- Avšak ne zcela zpět
- V České republice je Den daňové svobody letos o 20 dní později než před pandemií, to nelze akceptovat
- Vláda pak ztrácí manévrovací prostor

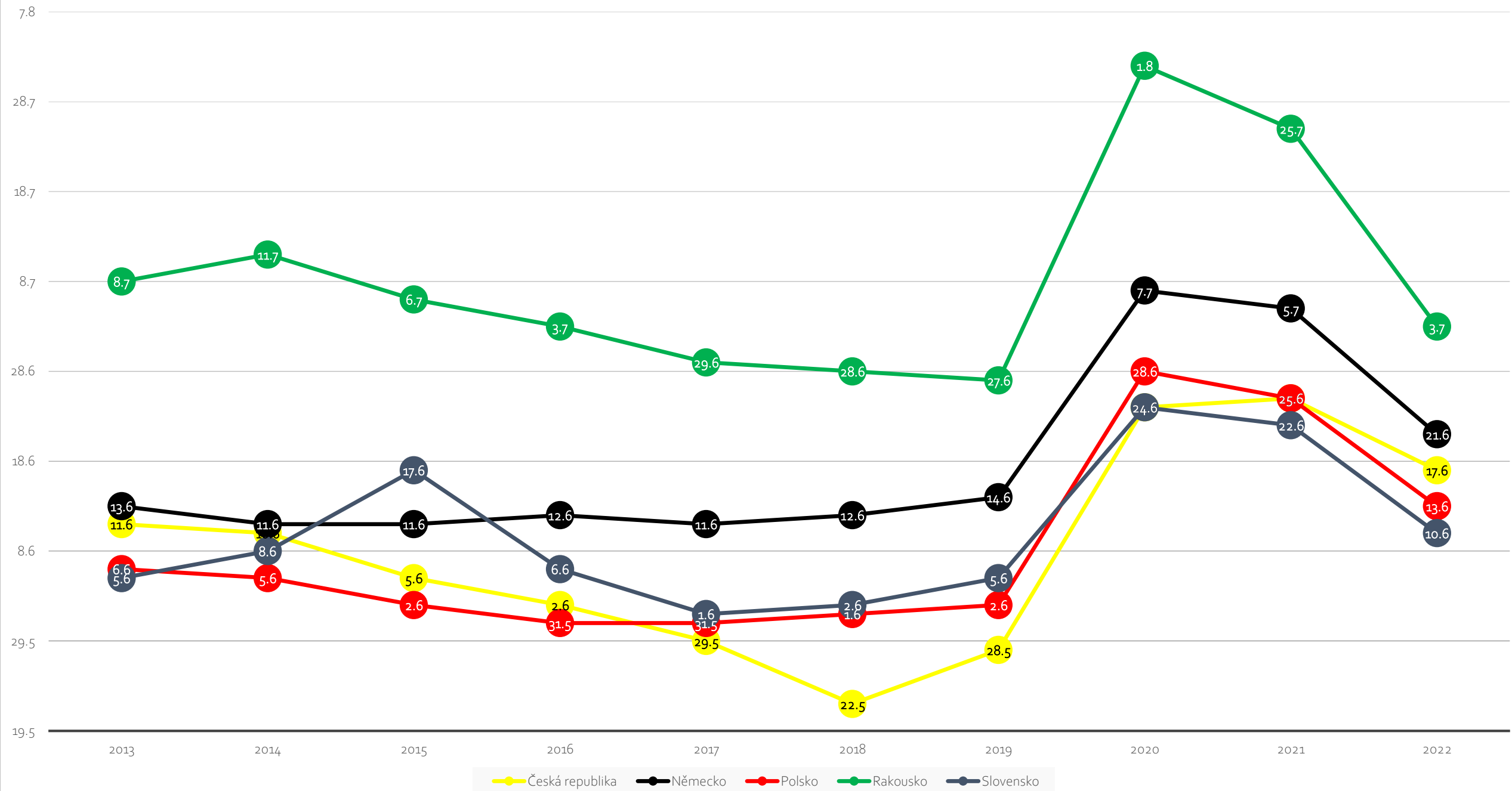

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

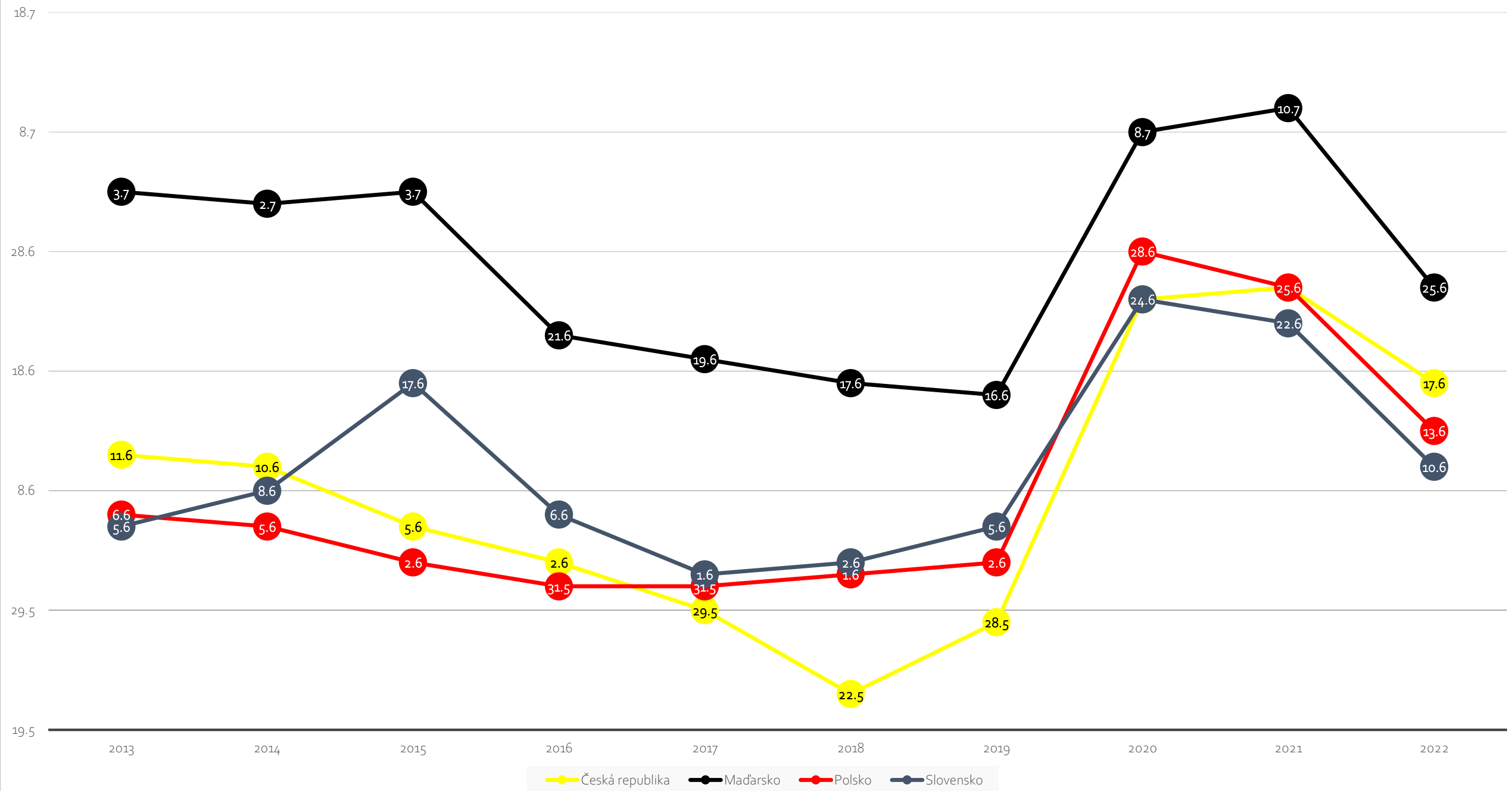
- DDS je v ČR stále dříve než v eurozóně (29. 6.), avšak později, než je průměr zemí OECD (7. 6.)
- Jako první oslavili DDS v Irsku (25. 3.), poté ve Švýcarsku (7. 5.) a v Jižní Koreji (19. 5.)
- Mezi poslední oslavence patří Francie (26. 7.), Belgie (19. 7.) a Finsko (17. 7.)
- Z okolních států je DDS dříve na Slovensku (10. 6.) a v Polsku (13. 6.), později je v Německu (21. 6.), Maďarsku (25. 6.) a v Rakousku (3. 7.) je až v červenci

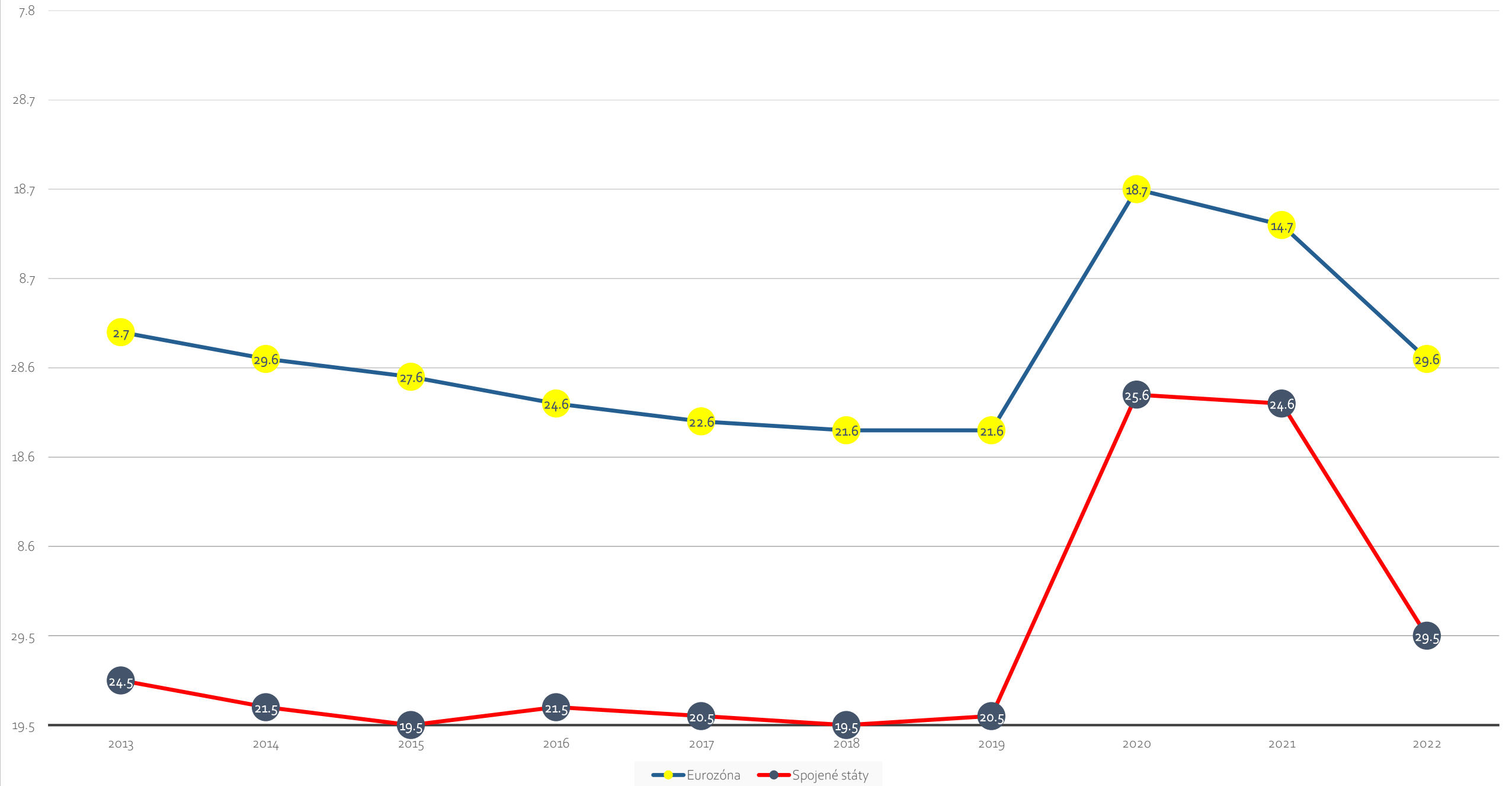
Den daňové svobody v sousedních zemích

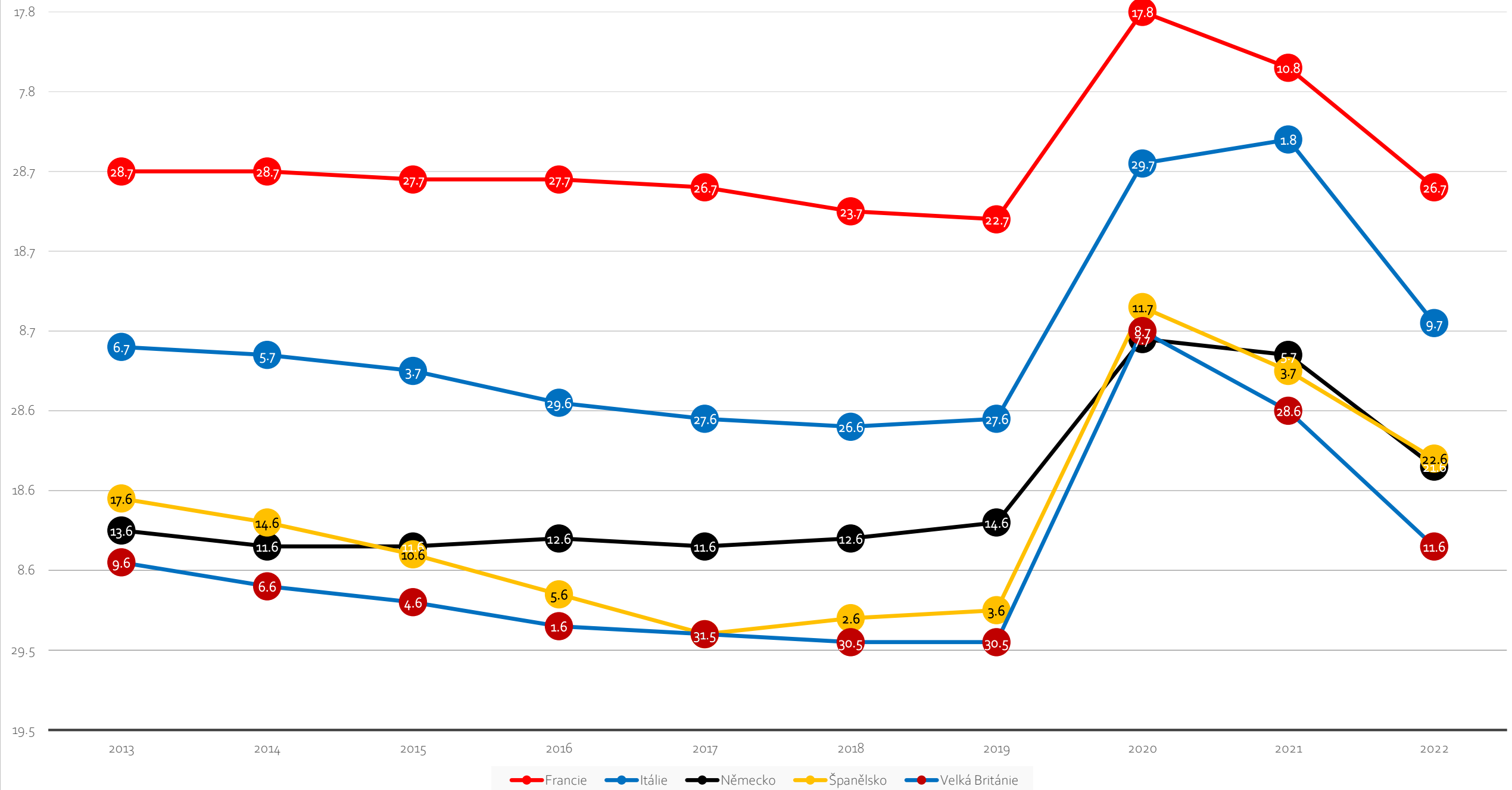
Den daňové svobody ve Visegrádské čtyřce

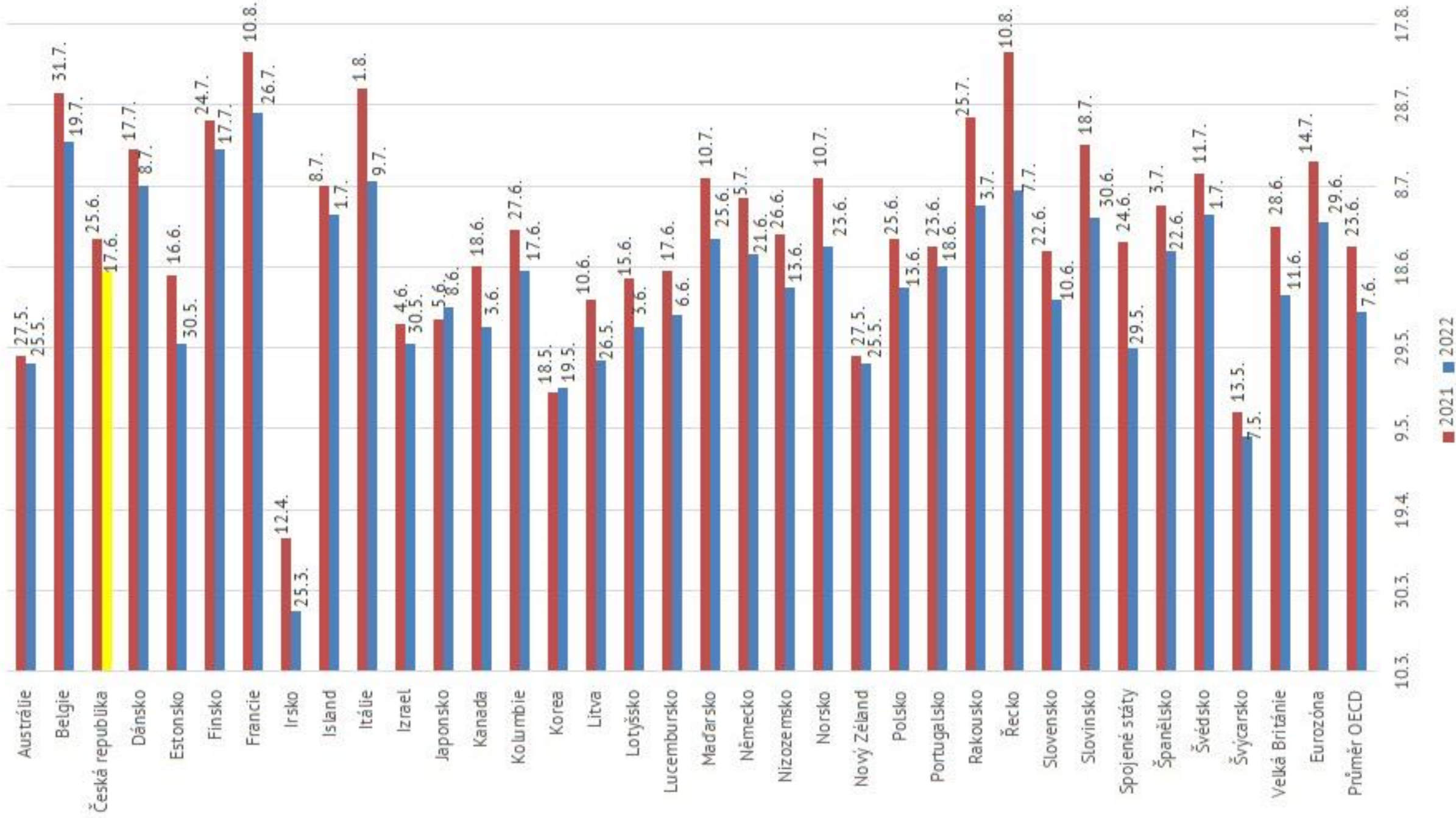
Den daňové svobody eurozóna vs. USA

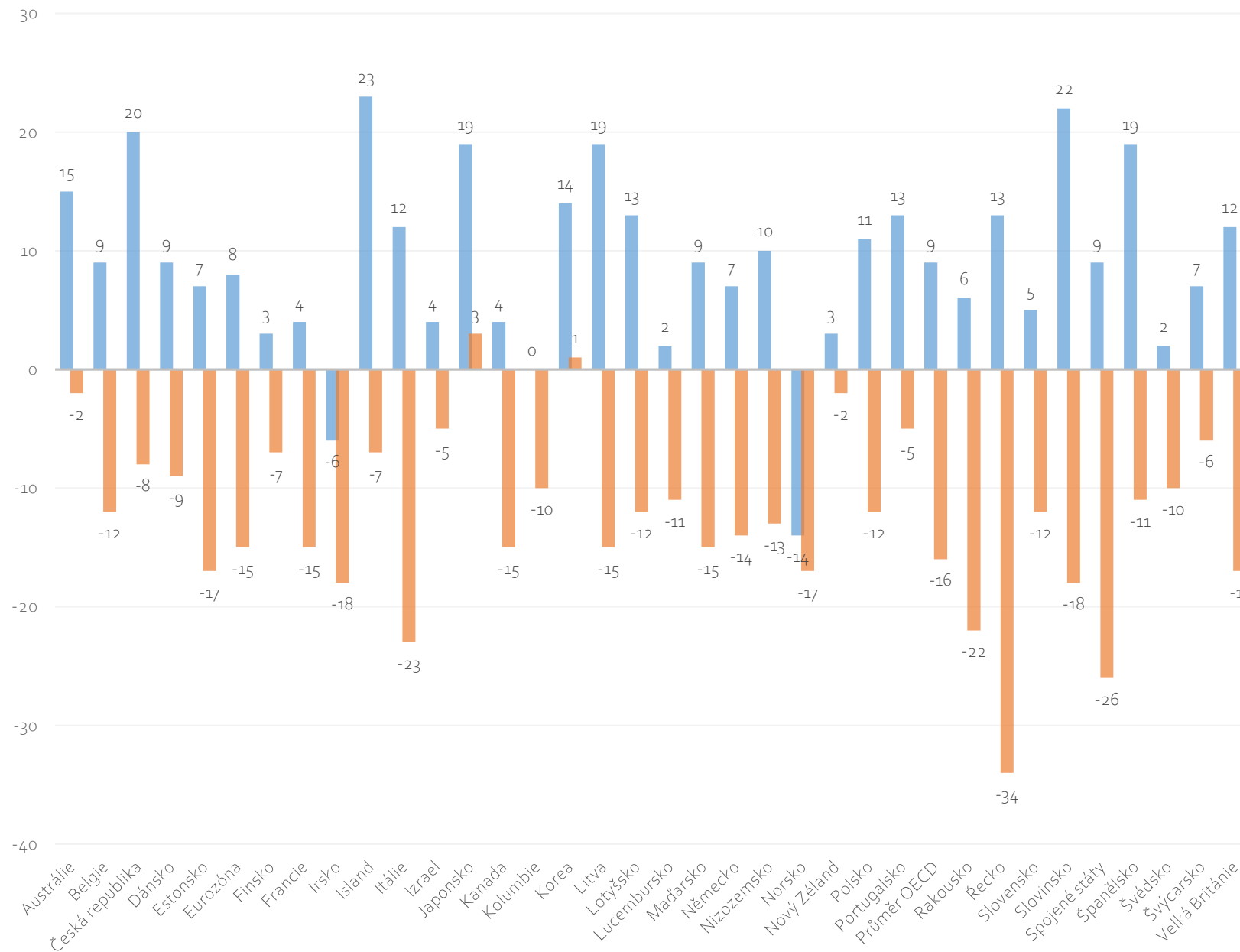
Den daňové svobody ve „velké pětce“ Evropy

Den daňové svobody 2022

Změna DDS 2022–2019 (modře) a 2022–2021 (červeně)

Oproti loňsku:
-12,42 dní

Nový normál: +8,94
dní

ROZDÍL PROTI METODICE DELOITTE

Liberální institut

- veřejné výdaje / HDP

Deloitte

- vybrané daně / čistý národní důchod
- HDP vs. čistý národní důchod
 - $\text{ČND} = \text{HDP} + \text{čistý příjem zahraničních faktorů} - \text{nepřímé daně} - \text{depreciace}$
- výdaje podvazují budoucí daňové příjmy => budeme je muset vydat na splátku dluhu
- Metodika Liberálního institutu je robustní vůči výkyvům v daňovém výběru a zobrazuje skutečnou výši přerozdělování v ekonomice

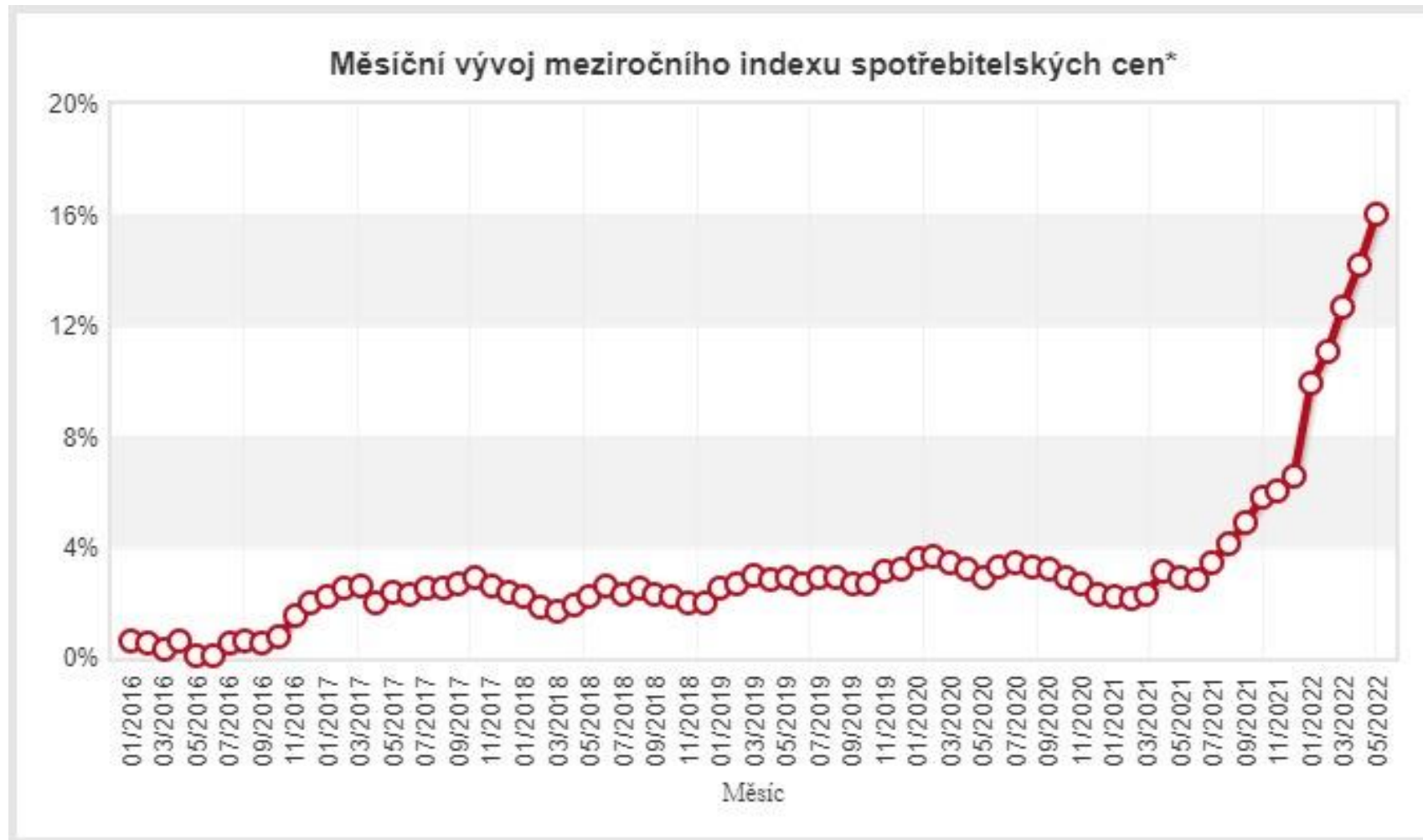

„Dívejte se na jednu věc a pouze na jednu věc: jak velké jsou vládní výdaje, protože to je skutečná daň.“

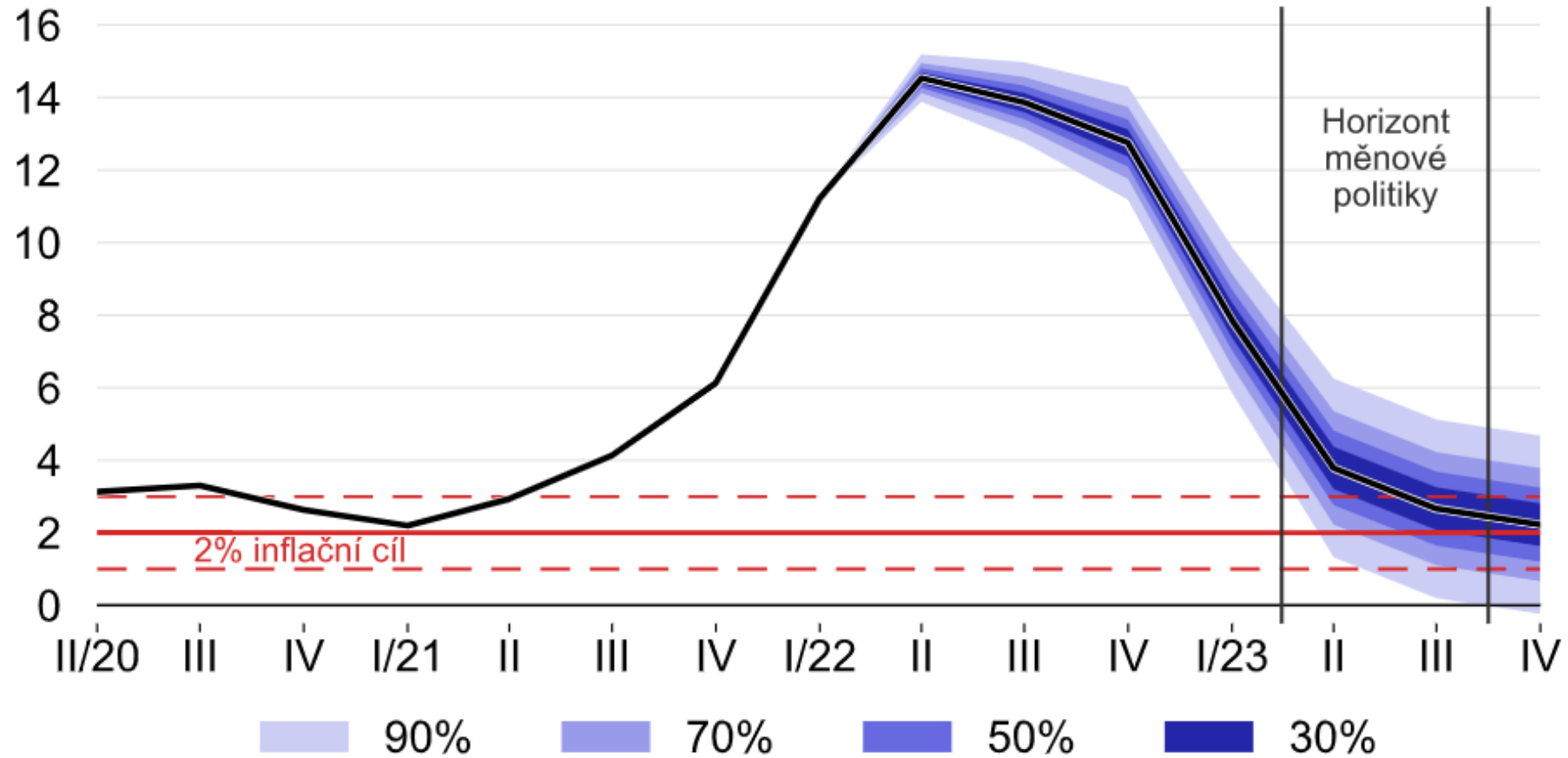
–Milton Friedman

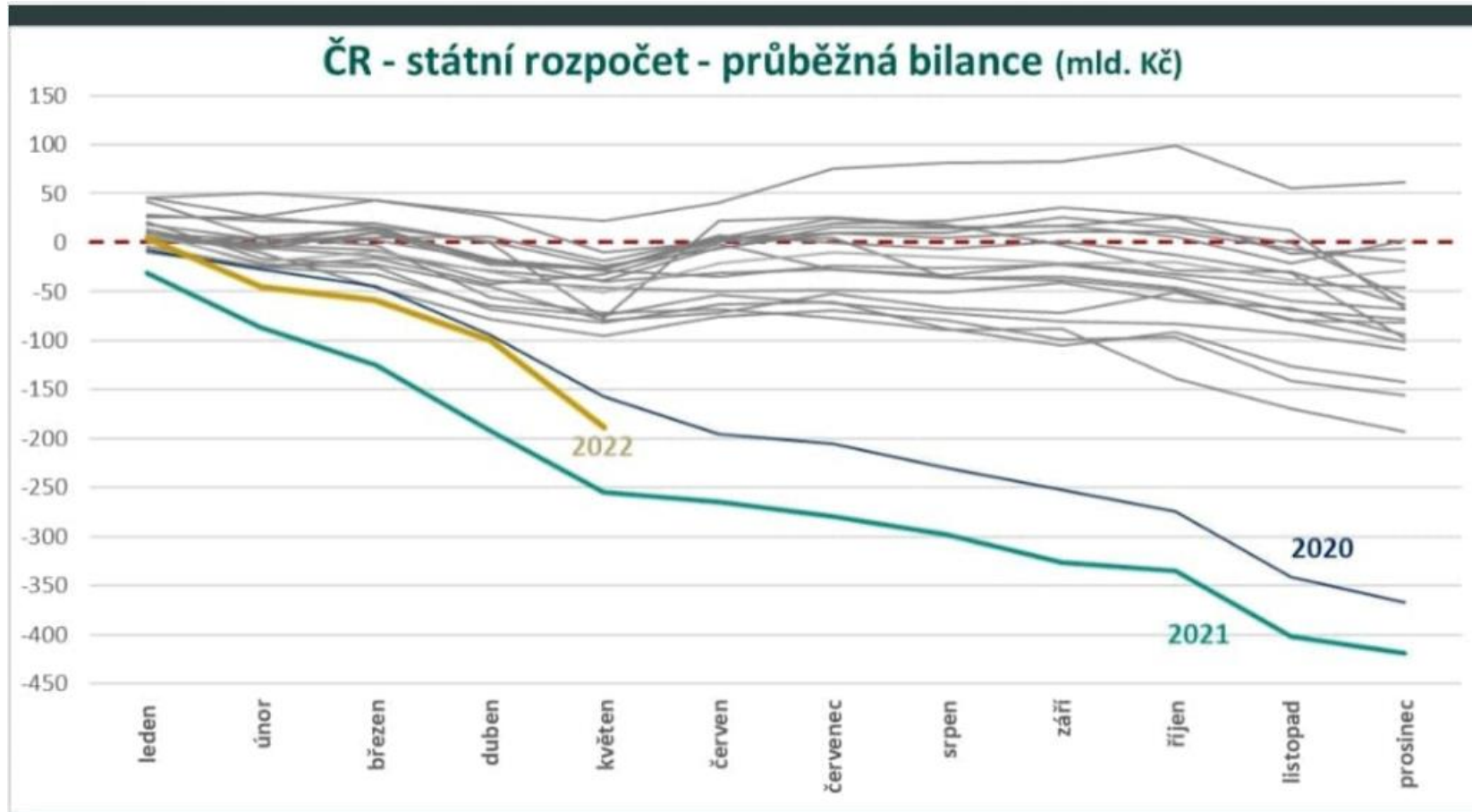
MEZIROČNÍ INFLACE V ČR

VÝHLED INFLACE

PRŮBĚŽNÁ BILANCE SR ČR (mld. Kč)

VLÁDNÍ PROGRAM NA BOJ S INFLACÍ

- Navýšení veřejných výdajů
- V prostředí ČR spíše živení inflace fiskální expanzí
- Deštník proti drahotě (100 mld. Kč)
- Mimořádná jednorázová pomoc
- Rozšíření podmínek jednotlivých dávek
- Snížení daní na PHM
- Diskuse „speciálního“ tarifu na energie
- Diskuse navyšování platů ve veřejném sektoru

BUDVAR ZPRIVATIZOVAT

ZÁVĚRY

Vlády fiskálně zpohodlněly

- Den daňové svobody je v „novém normálu“ příliš pozdě

Na definitivní vyhodnocení nové vlády je ještě brzy

- Vláda do velké míry situaci zdědila, počkejme aspoň rok

Post-pandemická situace, válka a inflace

- Tři nepříjemné situace, kterým by se lépe čelilo se zdravějšími veřejnými financemi

Co dál?

- Nesestavovat rozpočet s deficitem 280 mld. Kč na rok 2023
- Dobře cílená finanční pomoc může být levnější, než pomoc nefinanční

OPERACE KYSELÁČ

Liberalní
institut¹⁹⁸⁹

www.dendanovesvobody.cz

Martin Pánek
Ředitel

martin.panek@libinst.cz

+420 777 157 142

Prezentace ke stažení

<http://libinst.cz/dds/>

